

DESEMBRE 2013 - ANY XXXV - NÚM. 136

Llum d'Oli

P O R R E R E S

ALICIA
GARCIA



1796

BONES FESTES!

ESTANC CA NAJAUME

Tabac - articles de regal - papereria - llibres
i tota classe de revistes i diaris

Carrer Sant Roc, núm. 2 - PORRERES

MAN'S

L'Almoina, 30
Tlf. 971 16 84 56
Porreres · Mallorca

Pepe Jeans
LONDON

LIBERTO

DIESEL
FOR SUCCESSFUL LIVING

100%

DESIGNAT
DESIGNAT



Sebastià Vidal Mas
Foto Vidal - Porreres

Avinguda Bisbe Campins, 22
Telf. 971 64 73 20

LLG FUSTERIA

LLITERAS GARI

Portes i Cuines fetes a mida

C/. Major, núm 61 - 07260 PORRERES (Mallorca)
Taller: Ctra. Porreres - Montuiri, Parcela 250
Telef. i Fax 971 16 84 66

VIAJES
PEGASO S.L.

Germans Leiva

Antonio Marqués, 2
07003
PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 76 34 92
Fax: 971 75 19 63

www.viajespegaso.com

Llum d'Oli

desembre de 2013 - Núm. 136

Dipòsit Legal PM 76/1979

Edita:

Agrupació Cultural de Porreres

Carrer Magos

Tel/Fax 971 16 86 21

Adreça electrònica:

agrupacioculturalporreres@gmail.com

Col·laboradors/es:

Maria Barceló Crespi

Germanes Barceló -Crespi

Joan Barceló Fusteret

Joan Barceló Capaller

Bartomeu J. Barceló Ginard

Rafel de Campanet

Gabriel Ensenyat Pujol

Tomeu Garí Salleras

Joan Miralles Plantalamor

Jaume Rosselló

Simó Tortella

Maria Antònia Sureda

Fotos

Simó Tortella

Pere Muntaner

Coberta:

Fotomuntatge

Gràfiques Llopis

Imprimeix

Gràfiques LLOPIS, S.A.

Tel. 971 58 04 89

e-mail: disseny@grafiquesllopis.com

*Els articles publicats reflecteixen
únicament l'opinió dels seus autors.*

Després de sentir la nostra Consellera parlar de l'informe TREPITJA per referir-se a l'informe PISA pensàvem que ho havíem sentit tot però, com ja ens hem acostumat darrerament en tot allò relacionat amb cultura i educació, els nostres governants i els qui els assessoren sempre la poden fer més grossa. Així, segons sembla, una assessora del ministre Jose Ignacio Wert va telefonar a l'Institut Ramon Lull per demanar quant cobrava el senyor Ramon Lull per dirigir la Càtedra que porta el seu nom. Com s'interpreta això? Com a prova fefaent que massa sovint els assessors dels polítics no tenen una capacitat suficient per a la tasca que desenvolupen o com una mostra més del desconeixement però sobretot, desinterès d'Espanya cap a la nostra cultura? Per desgràcia podem imaginar sense anar errats que ambdues coses.

Imaginem per un moment que hagués estat a l'inrevés, que des d'una o altra institució cultural del nostre país haguéssim telefonat a l'*Instituto Cervantes* per demanar que cobra el senyor Cervantes. Què hagués passat? Molt probablement la reacció hagués estat molt més virulenta que la nostra, que com, de costum, ens ho prenem a broma i resignació. A la inversa però, els principals mitjans se n'haguessin fet ressò, els polítics haguessin exigit dimissions i tendenciosament s'hagués mirat de relacionar per activa i per passiva la ficada de pota de l'assessora amb la necessitat de canviar un model educatiu incapaç d'inculcar a l'alumnat uns mínims coneixements sobre el qui ha estat un dels principals exponents de la literatura espanyola.

Ramon Lull era mallorquí i per això ens entristeix que encara que tenguí un reconeixement internacional semblant al de Cervantes, a Espanya això no només no li interessa sinó que a vegades sembla que li molesti. Tan se val si els explicam que l'autor en qüestió és un dels principals filòsofs que han existit a nivell internacional i que gran part dels millors estudiosos de la seva figura són alemanys molt probablement ens diran que deliram i que en cap cas es pot equiparar el seu prestigi al de Cervantes. I ho faran perquè creuen com a dogma de fe que la seva cultura és la comuna mentre que la nostra, és això "la nostra", la d'anar per casa. La seva és la de l'enteniment i la nostra la de la imposició.

Difícilment aconseguiran frenar el cada vegada major desencant cap a Espanya amb actituds tan poc respectuoses cap a la diversitat cultural de l'Estat. Segurament es sorprendrien de saber que el mateix Cervantes, a la famosa novel·la "el quixot" salva el llibre "Tirant lo blanc" de la crema de llibres de cavalleria, un llibre que, escrit per Joanot Martorell és sens dubte un dels clàssics més importants de la literatura catalana amb una clara projecció internacional. Tanmateix, a diferència de nosaltres que coneixem la seva llengua i cultura, poca cosa en saben ells de nosaltres... és una llàstima perquè la literatura en majúscules no coneix fronteres, ho hauria de saber com ningú el senyor ministre i com no, la seva assessora.



CURSET SOBRE TOPONÍMIA URBANA DE PORRERES

Els divendres 4 i 11 d'octubre va tenir lloc un Curset sobre *Toponímia urbana de Porreres (segles XIII-XXI)* impartit per Maria Barceló Crespí.

El dia 4 es va tractar el concepte de toponímia, la toponímia urbana, la toponímia urbana de Porreres, les fonts per al seu estudi, els primers noms coneguts, la incorporació de nous noms, la relació de noms (carrers, places i barris), el perquè dels noms, la retolació dels noms, els tipus de retolació, la preservació de la retolació antiga...

El dia 11 l'explicació es va centrar en el procés castellanitzador del segle XIX, els topònims després de la guerra civil, la recuperació de topònims populars, els noms més recents, el nomenclàtor actual, la pervivència d'alguns dels noms més antics, proposta de nous noms, la toponímia com a part integrant del patrimoni cultural...

El curset es va completar el dissabte dia 26 amb un recorregut per la part més antiga del poble per tal d'aplicar sobre el terreny alguns dels coneixements adquirits en les sessions anteriors.

DIVENDRES DE PEL·LÍCULA

Els divendres de novembre han estat de pel·lícula! Un grup de persones ha gaudit de les següents pel·lícules amb debat inclòs al final de cada sessió.

Divendres 8 de novembre: "Fènix 1123" dirigida per Joel Joan i Sergi Lara, durada 90 minuts, en català. Temàtica: sobre les relacions Estat espanyol - Catalunya.

Divendres 15 de novembre: "En tierra de hombres" de Niki Caro, durada 126 minuts. Temàtica: dona treballadora.

Divendres 22 de novembre: "Antònia" (Oscar a la millor pel·lícula estrangera, 1996). Dirigida per Marlen Gorris, durada 93 minuts. Temàtica: feminisme.

Divendres 13 de desembre, "Mamut" de Lukas Moodysson i interpretada per Gael Garcia Bernal. Dura 125 minuts. És una obra de temàtica social, que parla de la presència "invisible" dels immigrants, de denuncia social i ens fa reflexionar sobre la societat que vivim.

GIUSSEPPE VERDI , EN ELS 200 ANYS DEL SEU NAIXEMENT



El dissabte dia 9 de novembre l'Agrupació Cultural va programar una conferència sobre la figura del prestigiós compositor italià Giuseppe Verdi per tal de fer memòria del 200 aniversari del seu naixement. La professora Bàrbara Duran va ser l'encarregada d'explicar el personatge relacionant-lo amb quatre passatges de la seva vida. Així mateix els assistents pogueren gaudir d'alguns fragments (àries) de les més cèlebres òperes del compositor.

Verdi, a més de ser un gran músic, va prendre part activa en la política del seu moment apostant, en el context del *Risorgimento*, per una Itàlia unificada entorn a Vittorio Emanuele II de la dinastia de Savoia.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE ELS NOSTRES DEPORTATS. REPUBLICANS DE LES BALEARS ALS CAMPS NASIS

Dissabte dia 16 de novembre es va presentar l'obra pòstuma del periodista Xico Lluy Torres a la biblioteca municipal de Porreres: *Els nostres deportats. Republicans de les Balears als camps nasis* L'acte fou presentat pel periodista de RNE Lluís Mestres amb la participació del historiador local Bartomeu Garí que contextualitzà el llibre i explicà el fil conductor de l'obra.



Per acabar l'acte es visualitzà un resum del capítol "Mathausen, l'infern dels republicans" de Memòria i Oblit d'una guerra produïda per TV de Mallorca i Cinètica produccions gràcies a la col·laboració de Simó Tortella.

3r CAMPIONAT DE SCRABBLE EN CATALÀ D'EIVISSA

REPRESENTACIÓ PORRERENCA AL CAMPIONAT

Aquesta crònica ha esta realitzada per Octavian Mocanu. President de la Federació Internacional de Scrabble en Català i campió mundial. (16 de novembre)

Malviatge s'aigo! Plou. Han revingut les aigües de pous i fonts. Els torrents han corregut impetuosament, tots renouers del rodar de l'aigua terrosa, que sona a cada pedra... Una imatge ben villangomeziana, prefaci d'un dissabte de mitjan novembre, el dia escollit per al 3r Campionat de Scrabble en Català d'Eivissa.

Mentre les grans nuvolades, bellíssimes i errabundes, sagnen ininterrompudament la saba autumnal, l'escola sa Graduada torna a esdevenir l'amfiteatre de les pugnes gentils, entre valents reciaris armats amb elements de vocabulari, concentració i estratègia.

Desert el pati de l'església, sota la pluja que hi bat; desert el camí que hi mor davant. Però el menjador de sa Graduada està ple de vida, i les justes ja hi han començat. Qui no vol guanyar un dels artesanals trofeus que Maria Tur va dissenyar per al 3r Campionat?

A penes es veu el port; les muntanyes són siluetes vagues; els arbres, a prop, brillen amb les gotes, cada

cop més espesses. Brillants són també les jugades a les taules de joc. La primera ronda no ofereix cap sorpresa, les victòries se les enduen els favorits de cada parella, definides pel Swiss Perfect. Es registren els primers rècords: Jordi Escandell forma la primera centenària, de 102 punts, augurant una jornada excepcional. Al seu costat i per pur afany d'emulació, Octavian Mocanu i Magdalena Morell encadenen 5 i 4 scrabbles respectivament. Un bon inici que, segons els rumors, es deu a les delícies de sobrassada, xocolata i altres ingredients vigoritzadors, amb què el Club de Scrabble d'Eivissa ha rebut els participants.

Comptem amb una bella i forta delegació mallorquina, que amb un molt bon joc puntua decisivament: Magdalena Morell tercera, i Joana Aina Roig vuitena, després de les partides matinals. Encapçala la classificació Jordi Escandell, seguit d'Octavian Mocanu. Amb dues victòries, estan en 4a i 5a posició respectivament Joan Antoni Bonet i Neus Torres, clars candidats al pòdium. Una boníssima sorpresa: la parella subcampiona al 4t Campionat de Scrabble Escolar en català: Ariadna Roig i Thierry Recuero juguen amb desimboltura, de tal manera que l'Ariadna ja és sisena a la classificació. A l'apartat dels rècords s'apunta Neus Ribas, amb una jugada que fins al final seguirà al capdavant del nombre de punts: 119 amb *planejo*.

Verament, és formós un dia de sol després de la pluja, a la tardor. Aprofitem la treva del temporal per a contrarestar l'amollada energètica amb un menú toscà, a l'acollidora pizzeria Siena.

Després de les darreres pluges, l'aire ha restat transparent, amb una mica de vent netejador. Envigorits i airejats, tornem a la nostra arena sui generis dels jocs de paraules. Dues rondes que desborden de rècords: l'anhe-



lada millor jugada amb la NY canvia ràpidament de propietari: Pau Arranz aconsegueix 93 punts amb *ban-yaren*, en una clara referència al temps, Maria Ribes 110 punts amb *espanyen*, un verb que seguidament fa furor, Jordi Escandell 118 punts amb *tinyarien*, tot i que els seus vestits resten en bon estat! A l'apartat de la millor jugada, Caterina Oliver es *reafirma*, sumant 98 punts, Marina Ibáñez, pensant encara en el dinar, deixa constància de 91 punts amb un encertat *semoler*, Jaume Vidal *despunta* amb 83 punts, i Neus Torres amenaça amb *capolarà* pels mateixos punts. A la jerarquia del nombre de scrabbles, que també es guarda amb un dels trofeus exclusius, tenim a Octavian Mocanu amb 15, Jordi Escandell 12, Neus Torres 10, i empatats a 8, però ordenats per la suma de punts: Neus Ribas (583),

Joan Antoni Bonet (557) i Magdalena Morell (544).

Amb el cel matisat i divers, i el sol a punt de pondre's, la darrera ronda és la més emocionant. Joan Antoni Bonet venç sense pietat Octavian Mocanu, Neus Torres enllaça la segona victòria consecutiva, ara contra Magdalena Morell, i Jordi Escandell se salva pels pèls davant Joana Aina Roig, esdeveniments que sumats creen una situació de quàdruple empat a la classificació final. Qui s'emportarà la Ç, qui la H i qui la V, les lletres que designen la primera, la segona i la tercera plaça! L'equip arbitral, format per Mónica Yern, Tanchi Lavela, Roser Alenyar i Alícia Costa, amb una actuació impecable, i ara afegint-hi un toc de suspens, es mostra implacable: el misteri es desfarà en el mateix moment del lliurament dels guardons...

PROPERES ACTIVITATS

Dissabte 4 de gener

AlliberART: Un Nadal de Poemes. Col·lectiu Sang de Terra i Escola de Teatre. Poemes de tardor, hivern i Miquel Martí i Pol. A s'Escorxador.

Divendres 10 de gener

Sopar de col·laboradors de la revista Llum d'Oli

Dissabte 25 de gener

Assemblea general de socis

Pa d'Or



Taller de Restauració i Conservació

Els nostres serveis: Mobiliari antic, policromia i daurats, datació imatgenèria i retaula, talla de fusta, marqueteria, laca japonesa i pintura decorativa.

Sala, 19 · 07260 Porreres · Mallorca · Tel. 971 16 66 14
e-mail: pador@padorrestauracio.com · www.padorrestauracio.com



ESPORT · SABATES

Ballester Melià

C/. L'Almoina, 19
07260 PORRERES

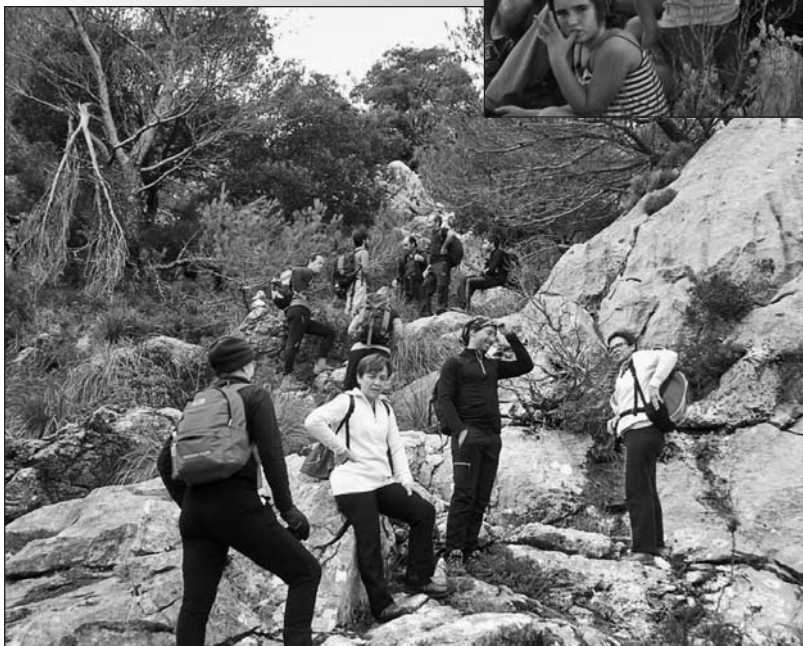
Tel. 971 16 82 76
Tel. Part. 971 64 74 21



Penyal des Migdia (20-10-2013)



ACTIVITATS GEPERUDES



Feim cim al Puig d'en Famella
(26-10-2013)



Puig des Tossals Verds.
Puig de sa Font
(24-11-2013)



SA CUINA DE PLAÇA

Joan Miralles Plantalamor - Rafel de Campanet

Butzes de tord confitades

Ingredients per a 4 persones:

24 butzes de tord
 100 grams de panxeta de porc
 2 cullerades soperes de sobrassada
 Pebre de cirereta al gust
 Un raig d'oli d'oliva
 Sal
 2 o 3 grans d'all

Cuiner Xavier Garcia Soler (de malnom "es cuiner")

En Xavier no ha nascut a la vila però vist el guster que passa visquent a Porreres podem dir que com a mínim és porrerenc d'adopció. Hi va venir ara fa un any per fer de cuiner a l'agroturisme "Son Roig" si bé el seu amor per la gastronomia ja ve d'enrere. Fa anys era el propietari del primer restaurant ecològic de Mallorca, el Verd i Blau que segurament molts coneixereu.

La recepta que avui ens presenta la coneix de la padrina de la seva ex dona, na Salvadora, que era cuinera de can March. Segons conta, aquest



plat el feia la padrina amb les butzes que sobraven una vegada fets nets els tords pels senyors. Era per tant un plat de pobres fins que un dia, per casualitat, el senyor March va entrar a la cuina i en sentir l'olor de les butzes confitant-se amb la sobrassada els va voler tastar. D'ençà d'aquell dia, mai més les tornà a provar la padrina i el plat passa a ser cuina de senyor .

La primera vegada que en Xavier va tenir constància de l'existència del

plat va ser un dia que, després d'anar a caçar tords, la seva ex companya va cuinar les butzes mentre ell astorat repetia una i altre vegada que allò era una porqueria. Com el senyor March però, l'olor el va incitar a tastar la menjua quan na Salvadora va deixar la greixonera descuidada per uns minuts. De tant que li agradà el plat va deixar l'escudella buida. i afirma mentre riu que des d'aquest dia havien de contar les butzes perquè un no en mengés un més que l'altre .

La Fonda Cañe



PORRERES - tlf. 971 64 73 16



Recepta

El plat que presentam avui és un aperitiu que presenta alguns secrets. Les butzes és millor si són de tords caçats el capvespre ja que el dematí tenen la panxa buida i al capvespre ja han menjat llentiscle, olivó... que és en definitiva el que li dona el punt amarg característic. També és important que cuinem el plat en una greixonera de test. Les butzes es poden passar per aigua però no és imprescindible.

Per a cuinar el plat usarem preferiblement una greixonera de fang. En ella, hi posarem un raig d'oli la panxeta tallada a bocinets petits, els alls i el pebre de cirereta. Quan la panxeta hagi agafat color i amollat el saïm hi

afegirem les butzes i deixarem que es cogui durant 5 minuts a foc lent. A continuació, hi posarem la sobrassada i ho deixarem coure altres 5 minuts anant molt alerta de que no es cremin.

És un plat que s'ha de menjar calent i acabat de fer ja que quan es refreda perd tota la gràcia. L'ideal és menjar-lo damunt torradetes de pa acompanyat d'un bon glop de vi negre que tengui cos.

Bon profit !

L'apunt d'en Rafel de Campanet:

És realment sorprenent la capacitat que tenien els mallorquins antany d'aprofitar gairebé totes les parts de l'aviram i de qualsevol animal de consum propi. Per exemple, mai no m'hagués pensat que dels tords també se n'aprofitàs les butzes, que és el plat que us oferim avui. No obstant això, un plat molt conegut que es cuinava amb els tords, era el tords amb col i, també, el llom amb col. Si partim que el llom amb col és un plat prou conegut i estès a tota l'illa de Mallorca, que avui en dia el trobam a les cartes de molts de restaurants, he pensat d'entrada que per ventura temps enrere a la gent dels pobles de muntanya els era més familiar els tords amb col que el llom amb col, per mor de la caça. Després, he cavilat, que al Pla, també se cacen tords, per la qual cosa, es dedueix que el tords amb col devia ser un plat més aviat a tota l'illa durant l'hivern, que és temps de caçar, mentre que el llom amb col, com que no hi havia sistemes, antigament, de refrigeració, com ara geleres, es devia consumir només en temps de matances. Com diu la saviesa tradicional, "Per sant Macià,

s'oronella ve i es tord se'n va", aquest refrany ens indica que ja s'han acabat els grans freds de l'hivern amb l'arribada de sant Macià, protector de les aus, el dia 24 de febrer. D'altra banda, que els dies i les nits tenen la mateixa durada, amb aquest altre refrany: "Per Sant Macià, tant dia com nit hi ha".



PLUVIOMETRIA

Germanes Barceló-Crespí

OCTUBRE 2013

Dia		
6	2,8	litres/m ²
29	28,5	litres/m ²
Total	31,5	litres/m²

NOVEMBRE 2013

Dia		
04	0,4	litres/m ²
14	10,6	litres/m ²
15	34,1	litres/m ²
16	8,2	litres/m ²
17	20,2	litres/m ²
18	14,6	litres/m ²
19	13,4	litres/m ²
20	6,1	litres/m ²
21	0,6	litres/m ²
22	3,0	litres/m ²
23	2,6	litres/m ²
24	0,1	litres/m ²
25	0,6	litres/m ²
28	0,3	litres/m ²
29	0,5	litres/m ²
30	47,1	litres/m ²
Total	162,4	litres/m²

HAN ESTAT NOTÍCIA

Fotos: Simó Tortella



Maria Magdalena Barceló,
nova portaveu del PP →

Joan Barceló deixa la
regidoria i dóna pas a
Maria Antònia
Bauçà Portell.
←



Enhorabona pel CD
que ha enregistrat
la coral de
persones majors.



Noves incorporacions a la banda: d'esquerra a
dreta Margalida Rosselló Julià, Francisca Gayà
Rosselló , Francina Oliver Andreu, Maria
Llompert Nicolau i Maria Barceló Barceló.

Enhorabona a l' Associació Down
i Més per la feina que fan i als autors
porrerencs del conte "N'Esclafit i la papallona
trapassera" M. Cristina Jorquera i Miquel Morlà.

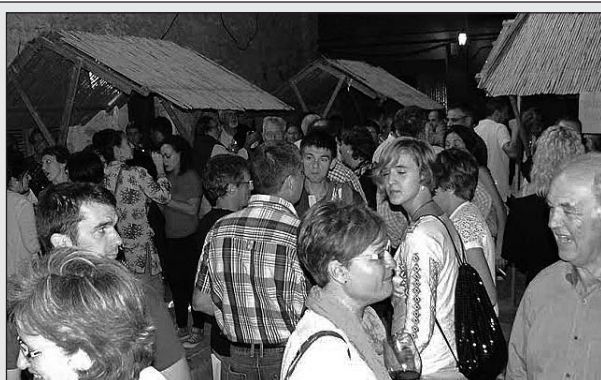




Les padrines passaren per Porreres i varen ser rebudes per porrerenecs, porrerenques i també per la batlesa. Endavant!

La padrina que impulsa la iniciativa diu:

"Vull anar de poble en poble, fent un itinerari, en carro i bístia de verd, durant 14 dies amb l'objectiu de sensibilitzar la gent del poble, des del poble. Volem ser un granet d'arena a l'acció. No em puc quedar quieta amb tot el que "plou". I deixar-nos dur per l'acollida i allotjament de la bona gent per continuar compartint la conscienciació, en definitiva créixer com a persones. Fer una crida de concentració de carros per fer la cloenda del camí dia 6 de desembre a Sineu a les 12 h, si hem pogut arribar-hi!!!



Vi-Art Sa Fira 2013.



Els mestres heu despert la consciència de la gent, i heu mobilitzat per demanar diàleg i que vos escoltin perquè sou els que sabeu més d'educació. Heu cridat perquè respectin la vostra llibertat. La llibertat no es pot trepitjar, els mestres la necessiteu per fer el que creis millor pels infants.

Soc padrina i vull ser partícip de vostra crida i voldria que s'hi afegeixin d'altres padrins, per això el carro, lent i símbol de la perseverança, de la paciència i de l'esforç, de temps antics i de poble. Els de la nostra generació, que hem aconseguit drets amb lluita, no ens podem permetre perdre el que ens ha costat tant i que els nostres nets no ho puguin gaudir"



Creu de Monti-sion: Ja hi tornam a ser!
Una vegada més la creu de Monti-sion ha sofert un accident.

LA CONFRARIA D'AMICS DEL VI DE PORRERES HA CELEBRAT DURANT AQUEST ANY 2013 EL XXV ANIVERSARI DE LA SEVA ACTA DE FUNDACIÓ

Simó Tortella

Un cop finalitzat l'estiu de 1988 un grup d'amics format per Llorenç Cerdà, Jacques Noris, Maties Lladó, Gabriel Barceló i Jaume Gil es van reunir per fer un tast de vi. El primer escollit va ser el Château d'Yquem de la regió Sauternes situada a la part meridional de Bordeus. Els participants recorden amb emoció aquell dia que al celler particular de Jacques Noris varen destapar l'ampolla que va suposar l'inici de l'associació.

Poc temps després, quan ja s'havien afegit al grup Joan Barceló i Joan Sorell, el 16 de setembre del mateix any es va realitzar l'acta constitucional on es deixava clar quins eren els objectius de la confraria: "Divulgar i promoure la cultura del vi i seus derivats. Potenciar el coneixement dels vins de Mallorca. Organitzar activitats socials i culturals relacionades amb el món del vi, programar viatges i visites de caràcter enològic". I també: "Divulgar la gastronomia, especialment la de les Illes Balears".

El primer president va ser Llorenç Cerdà Mora i la presentació de la nova associació porrerenca es va realitzar el 19 de novembre de 1988 a Montision.

Durant aquests 25 anys la Confraria d'Amics del vi de Porreres ha tingut altres dos presidents: Joan Sorell (2001-2007) i Tomeu Ferrando que és l'actual.

Els 22 associats de què disposa l'associació remarquen que al llarg d'aquests anys la il·lusió per augmentar coneixements al voltant del món vinícola ha estat el que ha mantingut l'esperit viu del grup.

Com ens comenta Joan Sorell, des dels inicis el maridatge sempre ha estat present de manera que una de les primeres activitats va ser contactar amb diferents cuiners de l'illa per organitzar dinars on poder combinar el vi amb el bon menjar. Mestre Antoni Pinya va ser el primer en participar-hi.

Sempre hi ha hagut una bona col·laboració amb la resta de confraries de Mallorca.

Els tres presidents comenten la gran evolució que han patit els cellers mallorquins ja que a la Mostra de Vins Mallorquins que varen organitzar el 1988 hi participaren 7 cellers xifra que s'ha multiplicat per 10 en l'actualitat.

Aquesta evolució ha anat paral·lelament acompanyada per la producció dels particulars que han passat de la producció en quantitat a la producció qualitativa i prova d'això la trobem en les 17 edicions del Tast de Vi Porrerenc que organitza cada any la confraria durant les festes de Sant Antoni. Aquest esdeveniment, s'ha convertit durant aquestes últimes edicions, en una veritable competició entre els productors parti-

Autos Veny



Tels: 971 58 15 77 - 971 58 10 54
Fax: 971 58 16 15
E-mail: gerencia@autosveny.com



12 100 5848 - 9426 TMS

Concesionario
Autos Veny, S.A.
Carretera Campos, s/n
07200 Felanitx
Illes Balears

**jaume
sastre
soler SL**

materials de construcció

ceràmiques i gres bigues imitació fusta
ciments saques aïllants canonades
lloguer de minicontenidors (Servei a domicili)

CARRER NOU, S/N
(SORTIDA CTRA. PORRERES-VILAFRANCA)
07260 - PORRERES
TEL. I FAX: 971 647102



culars per veure quin presenta el millor vi de l'anyada.

Des de l'associació també han pogut experimentar com la filosofia del vi ha canviat passant del gran consum al consum qualitatiu on els aficionats cada vegada són més exigents.

El president actual, Tomeu Ferrando vol esborrar la imatge que la confraria està formada per una sèrie de sibarites i amb poder econòmic elevat. Segons Ferrando estan oberts a tots aquells i aquelles que sentin inquietuds al voltant del món del vi i el seu maridatge .

Actualment els 22 confreres paguen una quota anual de 200 € que serveixen per pagar el lloguer i manteniment de la seu social situada al Molí d'en Tòfol, les diverses tastades i l'organització d'activitats .

Segons els membres de la Confraria dels Amics del Vi de Porreres, el món del vi dóna molt de si ja que no tot és beure vi sinó que hi ha tot un món al voltant del tema vinícola que està ple de sensacions per descobrir. Els associats gaudeixen de la força de l'associacionisme la qual cosa queda demostrada amb la possibilitat de tastar vins que particularment mai podrien ser provats. Llorenç Cerdà afirma: "hem tastat els millors vins del món que hi ha al mercat".

Les activitats internes estan organitzades per trimestres i cada confrare és responsable de la realització d'una d'elles durant l'any.

Els actes del 25è aniversari es van iniciar el dissabte 23 de novembre amb un dinar a Montis-sion per recordar on es va signar l'acta constitucional de l'Associació. Al

dinar varen ser convidats tots els que han col·laborat durant aquest període de temps amb la confraria. Durant la trobada els prop de 40 participants van poder beure els vins dels 4 cellers que hi ha actualment a Porreres .

La propera activitat de l'aniversari serà un tast de grans vins.

25 anys donen per a molt, s'han tastat més de 2.000 vins diferents i s'han fet viatges a zones de producció vinícola per a l'adquisició de coneixements així com s'han realitzat conferències i xerrades per augmentar l'estima cap al vi .

Llorenç Cerdà explica que "aquests 25 anys han estat un trajecte enriquidor", Joan Sorell destaca "l'aprenentatge del maridatge vi – menjar" i Tomeu Ferrando afirma "després de 25 anys continuem essent un grup d'amics enamorats del món del vi".



SABEU QUE...

Joan Barceló, *Capeller*

Sabeu que ... el parlament “baléa” ha aprovat una llei de pesca **consensuant-la (!?)** amb el sector. *Uroooo !!! . És clar, els pescadors són oberts i dialogants, no com els mestres d'escola, que són uns tarambanots capbuits que no els poden dir res...*

Sabeu que ... a algunes llars porrerenques el programa de “Sa Fira” els va arribar amb un parell de setmanes de retràs. *Això dels programes tardans ja comença a ser una tradició.*

Sabeu que ... devers la Sala n’hi ha que se piquen amb qualque **Sabeu que....** *Idò ja ho saben... Qui té picor, que se grat!*

Sabeu que... un home (amb més de vuitanta anys complits) volia veure d’aprop les obres del rosetó de l’església i no va tenir altre ocurrència que pujar per les bastides que hi ha muntades a la façana. *Així mateix s’havia posat el casc ? Verge Santa assistiu-mos...*

Sabeu que ... n’hi ha que aparquen el cotxe un parell de pams enfora de l’acera per que els digueren que no podien aparcar **a damunt** la retxa groga. *Vius i ungles!*

Sabeu que ... gràcies als tràmits que ha fet l’Ajuntament, s’ha pogut solucionar el problema de renou d’un local nocturn de prop de Plaça que denunciava al passat Llum d’Oli. Això sí, el tema ha rodolat més d’un any. *Las cosas de palasio, van despasio !!!*

Sabeu que... la Filharmònica Porrerenca per “Sa Fira” ens va obsequiar amb un GRAN CONCERT VERBENERO que va entusiasmar el nombrós públic que s’havia congregat a Plaça per sentir-los. *Xa-xa-xàs i Rock & Roll a rompre! Maaammmbó! Aaaah... uh!*

Sabeu que... la presidenta d’una associació de prostitutes, cansada de la cançoneta, va manifestar: “Ja està bé, no? Els polítics no són fills nostres” *Ben dit!*

Sabeu que... al nostre poble germà de Porrera també pateixen la plaga dels excrements d’animals pels seus carrers. *No s’apleguen que no se semblin!*

Sabeu que... el PSM al passat ple de dia 25 de novembre presentà una moció que reclamava l’aplicació d’una taxa municipal, per l’ocupació de via pública, aplicable als ciutadans que **pengen a bal-**

cons i finestres figures del Pare Noel!!!!??? (mesclant enginyosa i humorísticament la problemàtica de l’ocupació d’espais públics amb el rerafons d’una monumental conya a la patètica llei de símbols del PP “ baléa”) *Ja,ja,ja...!! Per llogar-hi cadiretes!*

Sabeu que... n’hi va haver més d’un i més de dues que no els va fer gens de gràcia. Fins i tot n’hi hagué que s’enfadaren. *I és que n’hi ha que tenen el sentit de l’humor atrofiat. I si no, demanau-ho a la “Kaiser”. Ja,ja,ja...!*

Sabeu que... al mateix ple hi va haver moviments a “les banquetes”: Joan Barceló Bauçà (regidor del PSM) va renunciar al seu càrrec de regidor i Pau Mora Sitjar (regidor del PP) va dimitir de portaveu del seu grup municipal. *Ja deia jo ...*

Sabeu que... mentre a uns els puguen al cel, altres continuen a les cunetes. *Tot un exemple, i sobre tot, molt cristià. Deu ser cosa del nou tarannà “obert i modern” de la nova cúria vaticana del Papa Francesc. Indignant i penós. Ai, Senyor!!*

Sabeu que... els espanyols són dels més curts d’Europa i que els mallorquins som dels més bàmbols d’Espanya. *Ah, sí? No ho sabia. I això? I com així? I com és? I perquè? I qui t’ho ha dit? I és ver? I tu que creus? No fotis. I ara que dius? Aquesta sí que m’és bona!! Caaaa!! No pot ser mai.*

Sabeu que... per Madrid s’enriuen d’en Bausá, passen d’ell com de sa merda i el tracten com una llosca. *No pinta ni una regadora, l’aspirant a ministre. Pobrisó.*

Sabeu que... allò que es deia durant el franquisme, de que “Spain is diferent” i “Àfrica comença als Pirineus”, són dues afirmacions que es poden constatar fàcilment cada dia i que el PP s’hi esforça molt per que així sia. *Som la rialla d’Europa.*

Sabeu que... el parlament autonòmic va aprovar, amb els vots del PP, que”... els països catalans no existeixen” *Dels fantasmes no en digueren res!! Uuu Uuuuhhh!!*

Sabeu que.... malgrat tot i, encara que sembli mentida, vos desig a totes i a tots un venturós i feliç Any Nou. **SALUT I MOLTS D’ANYS!**

EL CAMÍ DE CIUTAT

Maria Barceló Crespi

Per quin camí anaven a Ciutat els porrerencs d'antany? La pregunta no té una resposta fàcil perquè són molt poques les dades documentals que ho explicitin i, fins i tot, de vegades són confuses. El dubte és si s'anava a la capital de Mallorca per Lluçmajor o pel camí de Banyeres altrament anomenat camí vell d'Algaida.

El 10 d'octubre de 1291 s'esmenta un camí públic que va a la Ciutat de Mallorca com a confrontant d'un tros de terra en el rafal de Binicapús. El 15 de maig de 1293 una dada fa al·lusió a un camí que ve de Ciutat i va a Felanitx que confronta amb un tros de terra i vinya en el rafal de Binicapús.¹ Sembla que es tracta del mateix camí i no aclareix gairebé res atès que l'indret de Binicapús està prop de l'actual possessió de s'Alqueria Blanca. És a dir sortint de Porreres, en direcció a

Felanitx, a l'esquerra.

El 25 de gener de 1404 Lluís Nét, fill d'Arnau Nét, establia en emfiteusi a Mateu Oriol, menestral de Porreres, una peça de terra de la seva alqueria que feia partió per una part *cum quodam camino quo itur de la pobla ad Civitatem Maioricarum*. En Mateu tendria empriu *aque putei qui est in sorte terre que est davall lo camí* per abeurar el bestiar.² No hi ha dubte que es tracta del camí de Banyeres atès que la família Nét tenia terres en aquell indret. Tal volta el pou a que es refereix sigui el que coneixem com a pou públic de Banyeres.

Pere Canyelles i la seva muller Antonina, juntament amb altres parents, el 21 d'agost de 1460 venien una vinya i peça de terra contigua. Entre els confrontants hi havia propietats de la família des Mas (Desmàs) i el camí reial *per quod itur versus civitatem*

Maioricarum.³ A l'igual que la referència anterior, suggereix que deu tractar-se del camí de Banyeres o camí d'Algaida perquè la família des Mas era propietària de terres envers aquella contrada.

Del dia 19 de febrer de 1513 consta una referència a una sort i pati de terra que Guillem Bosch comprà a Antoni Mesquida i entre els confrontes de la qual s'indicava *cum vico regali quo itur de dicta villa ad civitatem Maioricarum*. En el document s'esmenten uns drets de Jaume Desmàs la qual cosa fa pensar que es tractava del camí de Banyeres.⁴

En la documentació medieval no consten referències al camí de Lluçmajor, cosa realment estranya ja que n'apareixen de tots els camins que anaven als pobles veïns. Aquest fet tendria una explicació si consideram que els porrerencs anaven a



Bàrbara-Art
DECORACIÓ - ANTIC

Gabriel Cortés

MESTRE ARTESÀ LLAUNER
FANALS MALLORQUINS - RESTAURACIÓ DE METALLS

Pl Molí de N'AMENQUAL, 10 - Telèfon i Fax 971 64 72 41 - 07260 PORRERES

Ciutat per Lluçmajor i aleshores aquest camí rebia el nom de camí de Ciutat.⁵ Sembla confirmar-ho el que el 24 d'octubre de 1492 el lloctinent Blanes de Berenguer es dirigia als batles de Lluçmajor, Campos, Felanitx, Porreres i Santanyí dient que *com per los carros qui treginen de les dites viles a la present Ciutat sia stat romput lo pont del camí de Lluçmajor e per ço si estat necessari adobar aquell e per pagar los dits adobs si estat fet compartiment per los magnífics jurats del dit regne taxant los carreters segons deval és scrit*. De Lluçmajor eren onze els carreters afectats, de Campos cinc, de Santanyí dos, de Felanitx dos i de Porreres només un, n'Obrador (10 sous).⁶

El 1794, l'Ajuntament de Porreres presentava queixes, recollides en un llarg expedient, davant l'Audiència perquè a Lluçmajor impedié el pas als carrers porrerencs quan passaven pels carrers d'aquella vila camí de Ciutat.⁷ El batle i regidors de Lluçmajor *al parecer han formado empeño de molestar a los vecinos de Porreras impediéndoles su paso franco que desde tiempo immemorial tienen y han tenido siempre todos sus carros por en medio de dicha villa de llummayor que es su natural carretera para venir desde dicha villa de Porreras a esta Ciudad*. El 1081, el representant dels regidors de Lluçmajor, davant el recurs promogut pels regidors

de Porreres insistia que *el camino directo y propio para venir de Porreras a la Ciudad es por la villa de Algayda y no por la villa de Llummayor*. Es va resoldre que el batle i regidors de Lluçmajor no tenien facultat per impedir que els carros de Porreres no travessessin aquella vila

El fet que el carrer Major de Porreres sigui el carrer que va en direcció a Lluçmajor pot fer pensar (hi altres casos a Mallorca) que era el carrer principal, el que es dirigia a la Ciutat.

És cert que el 1855 s'anunciava que una nova diligència enllaçaria Ciutat i Felanitx, els dimarts, dijous i dissabte, i faria aturades a Algaida, Montuïri i Porreres.⁸

Malgrat aquestes poques dades, hom pot entreveure que per acudir a la Ciutat de Mallorca els porrerencs ho feien per Lluçmajor o per Algaida, en aquest

cas, a través del camí de Banyeres. La carretera actual, fins a Montuïri, era l'anomenat camí de Sineu.

- 1 Rosselló Vaquer, Ramon: *Porreres en el segle XIII*, Porreres, 19, p. 49 i 52.
- 2 ARM, ECR 65, f. 61v.
- 3 ARM, ECR 68, f. 173.
- 4 ARM, ECR 70, f. 330v.
- 5 Barceló i Crespí, Maria: *Porreres. Contribució a l'estudi d'una vila mallorquina a la baixa Edat Mitjana*, Porreres, 1984, pàg. 30-31 i 47.
- 6 ARM, AH 198, f. 313v. Citat a Font Obrador, Bartomeu: *Història de Lluçmajor*, II, Palma, 1974, pàg. 64.
- 7 ARM, A-A 793/27. Citat a Rosselló Vaquer, Ramon: *Noticiari de Porreres, Porreres*, 2005, pàg. 39.
- 8 Rosselló Vaquer, Ramon: *Noticiari de Porreres, Porreres*, 2005, pàg. 49.

CONFECCIÓ A MIDA
DISSENY INTERIOR
DECORACIÓ TÈXTEL

CHITÓN
DECORACIÓN

www.chitondeco.com

info@chitondeco.com

DAGMAR & ERICH FUSS
07260 Porreres/Mallorca
Ctra. Porreres – Campos km 0,4

Tel. 971-16 82 57
Fax 971-16 85 28

CONVERSES ENLLAÇADES

Bartomeu J. Barceló Ginard

6. BENET MORA

Sensibilitat a flor de pell, vet aquí en Benet Mora, el qui pinta teles com si de la seva primera pell es tractés. En Benet Mora posa ànima d'artista en cada pintura, en cada retrat, i tot perquè cerca captar la seva pròpia ànima en cada obra. Però, ai!, l'ànima li fuig esquivada, vessant juguera a cada color deixa transformada en colors exuberants i formes volgudament carregades. Qui sap com és l'ànima d'en Benet Mora! Potser sigui neta i passional, enyoradissa i renovada i, si remiram sense prejudicis la seva obra tal volta hi veurem pinzellades tenebroses i barroques i costumistes, i classicistes i, fins i tot, manieristes per bé que ell s'entesta en defensar que pinta la realitat...

Si no veiem tot això, tranquil·litat: no és per ceguesa pictòrica, sinó perquè el tenim massa a prop com a veïnat; perquè ell, no sé si lliurament però sí voluntàriament, va triar expressar-se amb l'art sense moure's de Porreres. Així, en Benet Mora fa un maneig intuïtiu de tots aquests estils, com si li sonàs la música però li fugís encara la lletra, la qual cosa indica una capacitat contundent per a l'absorció artística, una passió (tant en el sentit de sofriment com en el de goig intens), un maneig filigranat del traç i de les formes, i una portentosa capacitat d'observació. Certament, tot s'embolcalla de cel·lofana localista. Què hi farem! Tanmateix hem de néixer a qualche lloc i Porreres n'és un de bo, de molt bo.

Sé cert que si en Benet Mora pogués anar a fons faria del localisme el centre del món. Qui sap, perquè els poetes diuen que tot és possible! En el seu cas, naturalment, amb el permís de n'Antònia, en Gregori i na Bàr-

bara.

Dus una floristeria, fas mercat, presideixes l'associació de comerciants de Porreres, tens molta obra de pintura..., això és ésser un home polifacètic!

Bono, tal vegada és que m'agrada dedicar-me a diverses activitats que tenen en comú la creativitat. La meva feina, la pintura, la lectura, l'art en general em permeten sentir-me actiu i renovant la manera de veure les coses.

Quina d'aquestes activitats destacaríes?

La pintura per damunt de tot. Per a mi la pintura és el que més m'ompl. No et negaré que m'hagués agradat poder-m'hi dedicar, però la vida m'ha dut per una altra banda. L'empresa era de mon pare i quan es va jubilar la vaig agafar i la vaig ampliar. La pintura va quedar com a afició, com a dedicació intensíssima, però no principal. Això mateix, he pogut fer exposicions a Llucmajor, Ses Salines, Porreres... No en sé el número exacte, però crec

que n'he fetes més de quinze.

La teva pintura està present a les festes de sant Roc d'enguany; què hi presentaràs?

Sí, prepar a la sala d'exposicions de la Caixa una nova exposició que es veurà per les festes i que incorpora la vessant creativa de l'art floral. Per a mi són dues manifestacions artístiques absolutament complementàries, que s'ajuden i que parlen entre elles. La pintura procura recollir l'experiència de l'art floral i viceversa. A vegades he fet muntatges amb flors que he passat després a l'oli. Són dues expressions de l'art que s'avenen.

Com és la teva pintura?

Realista, pint el que veig i així com és. De fet, pint el que m'agrada ja siguin paisatges, la figura humana, retrats, flors, natures mortes... És el meu estil predilecte, més que l'abstracció, que és un art que m'agrada i el respect, però cerc més allò que es veu amb claredat, que l'observador pot entendre amb una mirada propera. Em crida molt més



l'atenció la laboriositat i la perfecció que hi ha en la pintura figurativa.

Cal molta formació per aconseguir-ho o només tenir l'esperit arrauxat, la bogeria de l'artista?

Per pintar cal passió i tècnica. Jo vaig tenir una formació amb diversos mestres i voldria recordar aquí el mestre Joan Calafat que morí l'any passat. No vaig poder fer Belles Arts, que era el meu desig, i ja veus, ha estat el meu fill Gregori que ha seguit aquesta carrera a Barcelona i que vol dedicar-s'hi plenament, que voldria ser professor de plàstica i

donar classes a instituts al mateix temps que seguir ampliant camins.

Com ha d'ésser la sensibilitat d'un artista plàstic per transmetre el que sent?

Ha de tenir molta sensibilitat, ser capaç de captar tot un munt de sensacions i transformar-les creativament. Sense passió no hi ha art. En el meu cas m'apassiona l'art dels segles XVIII i XIX, el barroc, i si vols fins i tot arribar al classicisme. I no només per la pintura. El barroc m'agrada per la profusió d'elements, que duen feina, que algú ho pot trobar carregat, però és una pintura dins la qual m'hi sent molt còmode.

I tu com t'hi apassionares?

Sempre, de tota la vida, de quan era nin ençà jo volia pintar. Per a mi dibuixar era un joc. Els meus companys em deien a què podriem jugar i jo els contestava a dibuixar i ells me deien que això no era un joc. Pintar ha estat sempre una passió per a mi, el que volia fer i ma mare se'n donà compta i quan jo tenia nou anys m'apuntà a classes de pintura amb na Sebastiana Vidal. El dia que vaig començar-hi va ser un dels més feliços de la meva vida. La pintura era i és encara una dedicació profunda per a mi. La floristeria m'agrada, és el meu dia a dia, de fet com he dit l'he ampliat perquè mon pare tenia arbres fruiters i plantes de jardí i jo hi vaig posar més plantes i més varietats, i llavors les flors. Pensa que he assistit a classes d'art floral

a Barcelona, a València i a Madrid amb professors molt reconeguts com en Kique León, na Mercè Martí o en Daniel Santamaria. Com a autodidacte que som necessitava formació per aprendre millor les tècniques i en aquest sentit ells t'ensenyen moltes maneres per trobar el que cerques i fer-ho més fàcilment. Amb aquesta feina m'hi sent bé perquè també és molt creativa, molt imaginativa, i em permet l'activitat econòmica. La pintura, en canvi, em dóna més des de l'emoció, des dels sentiments. Dins el món de la floristeria, si no hi poses interès i ganes, no pots fer res de bo.

I Porreres com et valora?

Bono, és compromès això! Sincerament, crec que la gent em coneix i em valora el que faig. Mantenc l'empresa i la gent em compra pintura. He de dir que abans era més intensa la feina. Els temps de crisi s'ha notat molt i han baixat les comandes. N'hauríem de sortir aviat de la crisi per al bé de tothom. Jo he viscut temps bons amb vendes i encàrrecs de pintura, de flors, gent que no s'estava pels preus i ara te'ls marquen. La gent passa pena ara perquè són obres de luxe, vull dir que es poden estalviar fàcilment. Som els ciutadans els qui estam pagant la crisi i els qui tocarien pagar-la són els bancs o alguns polítics. Tot ha anat com una allau, una cosa ha duit a una altra. Caldria molta més responsabilitat.

Què canviaries o què mantindríes de Porreres?

Porreres m'agrada molt, malgrat sigui mig inquer, jo me sent porrerenc pels quatre costats. He nascut a Porreres i m'agrada la seva gent, que és oberta, i amb molta capacitat d'acollida. Precisament per això, perquè hem sabut obrir les portes a molta gent, trob que hem perdut un poc la tranquil·litat d'abans degut a la immigració que no està controlada. Hem pogut veure coses que no ens agraden, sobretot a aquesta placeta de davant l'escola Nova, que és un lloc molt agradable però hauria d'estar més cuidada i vigilada.

En Benet Mora, on troba la felicitat?

La pintura em permet un cert aïllament, em procura una concentració en el que faig i veig davant mi com va sorgint l'obra. Em relaxa, no pens amb el patiment, pas gust, potser aquí hi ha la felicitat. Quan estic creant, quan treball amb materials artístics faig el que realment m'agrada. Treball a l'empresa de diumenge a diumenge i això és molt sacrificat per a mi i per a la meva família. Reconec que he sacrificat molts moments familiars per mor del negoci. I, a més a més, quan tenc un moment buit me'l pas pintant! La gent me demana d'on trec el temps per poder fer tantes activitats, i jo els hi contesto que tot s'aconsegueix a base d'esforç, il·lusió i organització.

QÜESTIONARI PROUST BENET MORA

1. *El principal tret del teu caràcter?*

Molt obert i comunicatiu.

2. *La qualitat que prefereixes en una dona?*

La sinceritat.

3. *I en un home?*

La honradesa.

4. *Allò que més t'estimes en els amics?*

La confiança.

5. *El teu principal defecte?*

Despistat i caparrut.

6. *La teva ocupació preferida?*

La pintura.

7. *El teu somni de benestar?*

Salut per tots els meus.

8. *Quina seria la teva pitjor desgràcia?*

Perdre la salut.

9. *Què t'agradaria ser?*

El que som.

10. *On desitjaries viure?*

Aquí on visc, a Porreres.

11. *Un color?*

Groc.

12. *Una flor?*

La peònia.

13. *Un ocell?*

El cigne.

14. *Els teus autors preferits en prosa?*

León Tolstoi i Jacinto Benavente.

15. *Els teus poetes preferits?*

Federico García Lorca i Juan Ramón Jiménez.

16. *Els herois de ficció?*

Heathcliff, del llibre "Cumbres Borrascosas".

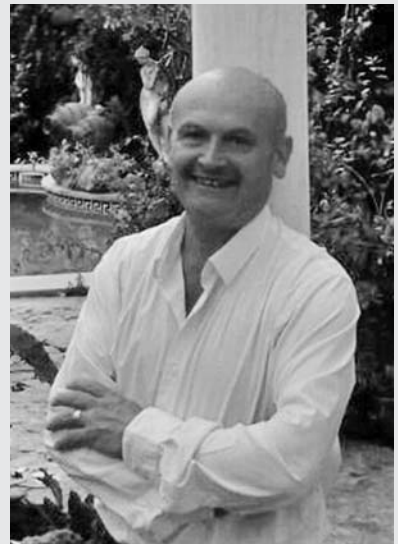
17. *Les teves heroïnes de ficció preferides?*

Jane Eyre i Anna Karenina.

18. *Els teus compositors predilectes?*

Peter Txaiikovski, Verdi i Mozart.

19. *I els pintors?*



Franz Xaver Winterhalter i Diego de Velázquez.

20. *Els teus herois de la vida real?*

Els qui lluiten per fer una vida millor.

21. *Les teves heroïnes històriques?*

Mare Teresa de Calcuta.

22. *Els noms que prefereixes?*

Gregori i Bàrbara.

23. *Què detestes més que res?*

La hipocresia.

24. *A quins personatges històrics hi tens aversió?*

Hitler i a tots els dictadors.

25. *Quin fet militar admires més?*

L'acabament de la Guerra Civil.

26. *Quina reforma admires més?*

La restauració de la Democràcia.

27. *Quins dons naturals voldries tenir?*

Ser més generós.

28. *Com t'agradaria morir?*

Amb tranquil·litat i sense sofriment.

29. *Estat present del teu esperit?*

Equilibrat.

30. *Fets que t'inspiren més indulgència?*

Fets que es fan inconscientment.

31. *El teu lema?*

Ser feliç i deixar que els altres ho siguin.

BOJOS PER LA CUINA

Maria Antònia Sureda (receptes) i Pere Muntaner (fotografies)

COCA D'ANÍS AMB PINYONS

Ingredients per a 12- 14 persones:

350 g de farina
 (i un poc més per empolverar el motlle)
 4 ous
 250 g de sucre (i un poc més per empolverar la coca)
 1 paquet de llevat artificial Canario o Royal
 la pell d' llimona ratllada
 100 g d'anís
 130 g de llet
 100 g d'oli de gira-sol
 80 g de pinyons
 un pessic de sal
 saïm o mantega per untar el motlle



Preparació:

Untau una rostidora gran (la nostra era de 26 x 32 cm) amb mantega o saïm. Empolvorau-la de farina.

Mesclau la farina amb el llevat artificial.

Separau els blancs dels vermells. Mesclau en un bol els vermells amb la meitat del sucre, l'anís, la pell de llimona ratllada, la llet i l'oli de gira-sol. Incorporau-hi la mescla de farina i llevat a través d'un colador fi.

Enceneu el forn a 180°.

Pujau els blancs amb un pessic de sal. Quan comencin a tenir consistència, anau afegint-hi per tandes el sucre que queda fins aconseguir una merenga ben ferma. Abocau-la dins l'altre bol i mesclau les dues preparacions amb una espàtula o cullera de fusta, amb moviments suaus de dalt a baix perquè la mescla no perdi volum.

Abocau la pasta dins el motlle i enforneu-lo.

Al cap de 3 minuts, treis la coca del forn i tancau-lo perquè no perdi temperatura. Ràpidament, distribuïu els pinyons per la superfície de la coca i empolvorau-la de sucre. Torna-la a enfornar i coeu-la durant 20 minuts més (feis la prova de l'escuradents per assegurar-vos que és cuada).

Treis-la del forn i deixau-la refredar. Es conserva bé durant 2/3 dies.



Anàlisis Clínicas

Antònia Sastre Barceló
 Farmacèutica

Consulta: Dilluns i dimecres
 de 8:30 a 10 hores

Carrer l'Almoina, 49
 Tel. 971 64 70 84

Assegurances: Adeslas, Asisa-Muface, Agrupació Mútua, Axa-Mare Nostrum, Imeco-Caja Salut, Groupama, L'Aliança, Novomedic...

BARRETES D'ESPELTA AMB PIPES

Ingredients per a 2 llaunades:

550 g de farina d'espelta blanca (i un poc més, a part)
 220 g d'aigua tèbia
 150 g d'oli d'oliva
 25 g de llevat premsat
 1 culleradeta de sal
 50 g de pipes de gira-sol sense sal
 50 g de llavors de sèsam torrades
 50 g de pipes de carabassa

Preparació:

Dissoleu el llevat en l'aigua tèbia. Afegiu-hi l'oli i la sal. Incorporau-hi la farina per tandes. Treballau la pasta durant 3-4 minuts. Tapau-la i deixau-la reposar fins que dupliqui el volum inicial.

Aplanau-la ara amb les mans per eliminar-ne l'aire. Afegiu-hi les pipes i el sèsam. Treballau la pasta perquè es distribueixin de manera més o menys uniforme.

Folrau dues llaunes amb paper sulfuritzat.

Enfarinau la superfície de treball. Esteneu-hi porcions de pasta amb l'aprimador. Tallau-ne porcions primetes (2-3 mm de gruix) i allargades amb un ganivet que no sigui de serra. Col·locau-les damunt les llaunes i deixau-les fermentar.



Quan s'hagin estufat una mica (½ hora, aproximadament), enceneu el forn a 170°.

En ser calent, enfornau la primera llaunada i coeu les barretes fins que es daurin de dalt i de baix. Anau amb compte si el vostre forn duu molta força perquè es cremen amb facilitat. Com que, degut a les pipes, tenen un gruix irregular, és fàcil que es torrïn massa per les bandes més primes.

Coeu la segona llaunada.

Deixau-les refredar completament abans de ficar-les en pots hermètics. Això és molt important si voleu que es mantenguin cruixents. Es conserven bé un parell de setmanes.

S'estanc

Cafè - Restaurant

Carrer Palma, 29
 Tel. 971 56 05 23
 Vilafranca de Bonany

**PAPERERIA
ALMOINA**

Llibreria
Fotocòpies
Objectes de regal

C/. Almoina, 10
 Tel. 971 16 80 19

i ara, Solarium

Non Estil
PERRUQUERIA I ESTÈTICA

UNISEX	
PERRUQUERIA	ESTÈTICA
extensions	depilacions
tallats de moda	neteja cutis
tints	decoració d'angles
banyos de color	tint de pestanyes
tota casta de metxes	moldejats de pestanyes
moldejats	massatges
desarriat	manicures
recollits	pedicures
núvies	maquillatges
comunions	
etc...	

**obert de dimarts a divendres de
9 a 12 i de 15 a 20 h
dissabte tot el dia**

C/ Passaratx, 114
 Tel. 971 166 646 - PORRERES

UNA HISTÒRIA GONELLA DE LES BALEARS

Gabriel Ensenyat Pujol

(Aquest article va sortir publicat a l'ARA de dia 9 de desembre de 2013)

M'han dit que la fundació Jaume III, o cosa similar, cerca algú que vulgui escriure una història gonella de les Illes Balears. De moment, segons on arriben les meves (escasses) informacions, encara no han trobat el candidat. Però la recerca continua. El perfil seria el d'una persona qualificada, això és, que sigui doctor en la matèria i que hagi publicat treballs sobre la qüestió en llocs seriosos. I si, a més, fos professor universitari, molt millor. Això ja seria la panacea. No serà fàcil de trobar perquè, si finalment apareix un kamikaze que es vulgui prestar al joc, haurà hipotecat de per vida el seu prestigi acadèmic. És cert que, automàticament, es

convertiria en una mena de déu per a aquesta gent. Un déu, això sí, només de façana perquè aquesta gent no acostumen a llegir res, més enllà d'El Mundo o l'ABC. Però seria l'"auctoritas" de referència: l'historiador a qui referir-se per demostrar que no tenim res a veure amb Catalunya ni amb "els catalans". Encara que, poc lletrats com solen ser, i gens interessats per la matèria (tret del rerefons ideològic), segurament hom li equivocaria nom i títols, que, en això, si que solen ser-ne especialistes. Recordem-ne alguns exemples clamorosos: Sara Mago, en lloc de Saramago (Esperanza Aguirre); Maria Aguiló, en lloc de Marià Aguiló (Rosa Estaràs); informe Trepitja (consellera venedora de pisos), etc. Si ens remuntam a una trentena anys enrere, ara em ve al cap quan la nostra Universitat, molt equivocadament, per cert, no va acceptar que la càtedra d'Història Contemporània fos ocupada per Manuel Tuñón de Lara, un insigne contemporaneista ja traspasat. Un error descomunal, ho repetesc. Aleshores hom donà la culpa (no sé si encertadament o no) al "sector nacionalista" de la Universitat. I això va fer que dos senyors amics de la família, ultradretans, també ja traspasats, m'escometessin per separat sobre el fet (jo aleshores era estudiant d'Història a la casa). I, tot i que Tuñón era esquerrà i antifranquista, ells ho aprofitaven per atacar el "catalanisme" de la nostra Universitat, que, com sabem, és una de les dèries –equivocades, com totes les seves, d'aquesta gent. Però, ja se sap, "antes roja que rota...". En fi, el cas és que els dos senyors en qüestió em parlaven pontificant sobre Tuñón com si haguessin llegit tota la seva obra i en coneguessin la importància i el valor, etc. Com si en fossin especialistes, en definitiva. L'únic problema va ser que un d'aquests senyors, cada vegada que s'hi referia, l'anomenava "en Peñón de Lara", i l'altre, "en Timón de Lara". Realment apoteòsic. Per cert que un dels dos senyors, andritxol com jo, era membre d'una certa acadèmia que presideix el Sr. Román Piña Homs. Com veiem, tot queda en casa.

De fet, el Sr. Román Piña fa part d'un altre col·lectiu que seria un bon candidat a escriure la història gonella de Mallorca. Però el problema és que el Sr. Joan Font



BANCA MARCH
banquers des de 1926

QÜESTIÓ DE CONFIANÇA

La solidesa d'un dels 10 primers grups bancaris espanyols.


Sucursal Porreres
Avda. Bisbe Campins, 4
Tel.: 971.64.71.17

Rosselló i companyia, com a historiadors, tenen el mateix prestigi que jo com a físic. Per això no sé si serà fàcil trobar algú que vulgui desacreditar la seva trajectòria professional signant una obra que, per exemple, minimitzaria al màxim la colonització catalana de les nostres illes als segles XIII i XIV, precisament ara que els estudis fets i en curs demostren que fou superior respecte del que ja sabíem. O que vulgui escriure que els illencs mai no s'han definit com a catalans, quan resulta que durant tota l'edat mitjana es denominaven i els denominaven així, sense res més. Això de "catalans de Mallorca", com s'ha dit tan sovint, és un invent d'algú, sense dubte ben intencionat, però irreal: res de catalans de Mallorca. Als documents que he vist i que tenc fitxats, dotzenes al respecte, els mallorquins s'anomenaven simplement "catalans", sense fer cap altra distinció. Com és el cas de Ramon Llull, per començar.

Que algú que no sigui cap dels habituals pamfletaris



del Círculo Balear o dels diletants que, sense cap més canal, recorren a la secció de "Cartas al Director" de determinada premsa, vulgui comprometre's en la tasca d'escriure la història gonella de les Balears no sembla ara mateix gaire factible. A no ser que la temptació (econòmica...) sigui descomunal. Que doblers (i altres arts), pel que sembla, no en falten.



*Llum d'Oli
vos desitja
bones festes!*



Graduat Social

Av. Bisbe Campins, 3
07260 PORRERES
Tel. 971 16 80 38



RESTAURACIÓ
DE MOBLES

c/ cerdà, núm. 105 07260 porreres
tel. 971 168 072 mòbil 687 559 600

POR, OBLIT...AIXÒ DURA MASSA

Bartomeu Garí Salleras

Sempre m'ha agradat que les persones, col·lectius, associacions... diguin la seva, ara bé, el que no pot ser és que les opinions estiguin plenes de falsedats. Aquest fet em preocupa molt. Quan es parla de víctimes de la repressió, molts d'aquests suggeriments em fan por. Ho dic perquè des d'alguns mitjans de comunicació, algun polític i qualque representant de l'Església s'atreveix a falsejar, o a no dir tota la veritat, amb el que va passar durant la Guerra Civil espanyola. En qualsevol cas, no puc entendre com segueixen cometent aquests greus errors, a no ser que la seva intenció sigui menysprear els familiars i les persones que foren fortament repressaliades per la maquinària feixista, o bé, desqualificar els estudiosos de la Guerra Civil.

El darrer acte d'humiliació es va representar fa ben poc. El passat 4 de novembre, el portaveu adjunt del Partit Popular al Congrés del Diputats a Madrid, Rafael Hernando afirmà al programa "El Cascabel al gato" de 13tv que "algunos se han acordado de su padre cuando había subvenciones del Estado para encontrarlo", en referència a les exhumacions de les fosses del franquisme. Unes afirmacions indignes d'un representant del govern espanyol. I el que és més greu, fetes a un mitjà de comunicació on un dels principals accionistes és la Conferència Episcopal Espanyola.

I això no és tot, la recent macro beatificació que va fer l'Església catòlica a Tarragona de 522 religiosos també va generar moltes opinions. Els bisbes més "reaccionaris" i alguns dels seus súbdits no desaprotitaren l'ocasió per a culpar l'anticlericalisme de la República com la causa de la mort dels "màrtirs" de l'Església. Com sempre el seu al·legat fou clar: associar República amb odi a l'Església, i això no és

així. Les paraules d'aquests "savis" demostren un desconeixement flagrant de la Guerra Civil, molt especialment de la repressió i de les seves intervencions s'acosten a la injúria o, com a mínim, necessiten una rectificació pública.

Cal recordar, que pel mes d'abril de 1931, hi va haver unes eleccions on hi participaren bona part de la població. Senyors, mestres, pagesos, professionals liberals, membres de l'Església, etc. dipositaren el seu vot. Els resultats foren ben clarificadors, la societat espanyola va demostrar voler canviar. Després dels comicis, el nou govern va presentar la nova Constitució republicana. Aquest importantíssim document va promoure molts canvis que havien d'ajudar a democratitzar el país. Canvis que afectaren, entre d'altres, als tres poders fàctics de la caduca nació espanyola: l'Exèrcit, les classes benestants i l'Església.

La reforma de l'Exèrcit suposava entre altres coses: una rebaixa en el nombre de divisions, la supressió del Cos Eclesiàstic de l'Exèrcit constituït pels capellans castrenses i l'anul·lació de gran part dels ascensos aconseguits durant la Dictadura de Primo de Rivera per "mèrits de guerra", la qual cosa va suposar que alguns militars —els anomenats africanistes— perdessin un o dos graus, a més d'una forta reculada en l'escalafó, com fou el cas del general Francisco Franco. La reforma fou contestada per un sector de l'oficialitat, acusant al president Manuel Azaña de voler "destrossar" l'Exèrcit.

Per altra banda, les autoritats republicanes també anunciaren un seguit de reformes que van afectar l'Església. El nou ordre constitucional havia d'emparar la llibertat de cultes i desenvolupar un procés de secularització que permetés superar la tradicional identificació entre l'Estat i l'Església catòlica. També anunciaren la seva determinació de crear un sistema d'escoles laïques, d'introduir el divorci, de secularitzar els cementiris i els hospitals i de reduir en gran mesura, si no eliminar, el nombre d'ordes religiosos establerts a l'Estat. No obstant això, les primeres mesures del primer govern Azaña van ser molt moderades, fet que va suposar que alguns membres de l'alta jerarquia eclesiàstica encarnassin una actitud conciliadora i de diàleg. Però un sector nombrós compost per bisbes integristes, molts d'ells nomenats també durant la Dictadura del general Primo de Rivera, no acceptaren aquesta decisió i a les seves al·locucions presentaren el nou govern com a enemic de l'Església, incitant als fidels a salvar els drets amenaçats de l'estament eclesiàstic. No cal dir que la resposta del govern

floristeria i jardineria

CanMurtó

COMPOSICIONS FLORALS
PER A NOCES, COMUNIONS
I TOT TIPUS DE CELEBRACIONS

C/ Sa Galla, 92 - 07260 PORRERES
Tel. 971 647 053 - Mòvil. 689 689 667
Fax. 971 647 053

republicà no es va fer esperar, per això va presentar una enèrgica protesta al nunci papal pel que considerava com a mínim una hostilitat contra la República. La tensió entre Govern i Església també era ben patent.

El mes de juliol de 1936, part de l'Exèrcit espanyol es va aixecar en contra del govern del Front Popular elegit el mes de febrer de 1936. Des d'un primer moment, l'Episcopat espanyol va adherir-se a l'alçament pràcticament en bloc, el Vaticà només s'hi va sumar parcialment i amb reserves. Públicament, semblava que les relacions entre Franco i el Vaticà eren òptimes, però, com ha demostrat l'historiador i monjo de Montserrat, Hilari Ragner Suñer, la documentació secreta revela grans tensions. No obstant això, ben aviat, l'Església espanyola va cercar arguments per fer canviar la situació, i ho va aconseguir. Isidre Gomà, cardenal primat d'Espanya va ser decisiu pel reconeixement del franquisme per part del Vaticà, proporcionant a Roma documentació anomenada "Informe acerca del levantamiento cívico-militar de España en julio de 1936" adreçat al cardenal Pacelli (futur papa Pius XII), on Gomà realitza una aferrissada defensa de l'alçament militar recolzant-se en la hipòtesi d'un cop comunista que mai es va produir.

La Guerra, la repressió, les presons, els afusellaments, els tirs al clotell, ompliren de morts molts camins i parets de cementeris. Els seus responsables foren els militars i també els seus col·laboradors, entre ells l'Església. No fou la República que va generar morts i desgràcies a l'Estat espanyol.

Més de setanta anys després dels fets, la situació no canvia. Els governs dretans i l'Església espanyola segueixen cometent els mateixos errors. D'exemples n'hi ha molts: l'actual govern central és incapaç de condemnar el cop d'estat militar de Franco; molts de governs autonòmics, entre ells, el balear presidit pel senyor Bauzá són totalment inoperants amb l'obertura de les fosses comunes i enguany el batle de Palma, Mateo Isern, ha eliminat del seu protocol la visita del cementeri de Palma per la festivitat de Tots Sants, al·legant que "cada uno honre a sus muertos". El senyor Isern no vol visitar el Mur de la Memòria ni la paret on fou afusellat un dels seus predecessors, Emili Darder.

Per la seva banda, l'Església no diu res, segueix en silenci. L'estament eclesiàstic segueix considerant-se una víctima i menysprea el sofriment dels altres. No s'atreveix a recordar les persones que foren brutalment assassinades per les armes feixistes. L'Església segueix perdent oportunitats. Cada vegada que es beatifiquen unes persones, presumiblement víctimes de la repressió republicana i se n'obliden de les altres, perden una altra oportunitat. Oportunitats que no tingueren cap de les persones que foren assassinades,

com el capellà de Llubí, Jeroni Alomar Poquet, empresonat uns mesos i afusellat al cementeri de Palma el 7 de juny de 1937.

Estimats "savis", no es tracta d'adoctrinament, ni de dretes, ni de esquerres, ni de bons, ni de dolents, ni de cap ball. Parlam de persones amb noms i llinatges. Homes i dones, moltes de les quals eren catòliques, que amb les seves almoines i treballs ajudaren fer l'Església més gran. Unes víctimes que foren rebutjades pels seus propis conciutadans, també pels seus capellans i confessors. Agradi o no, l'Església catòlica durant la Guerra Civil i el franquisme també va cometre errors, no cal cercar arguments de defensa i parapetar-se en ideologies.

Lament profundament algunes declaracions i opinions, i la poca receptivitat de Govern i Església. "Por, oblit... això dura massa", va dir el bisbe Teodor Úbeda en un sermó que féu l'any 1995. Estimats "savis" segueixin el seu exemple.



Maria Antònia Oliver París, presidenta de Memòria de Mallorca i Pedro de Echave, documentalista de l'associació abans de partir cap a l'Argentina. Amb ells va arribar la veu de les víctimes assassinades durant la Guerra Civil i el Franquisme a Mallorca. Oliver va declarar davant la jutgessa María Servini de Cubría instructora de la causa 4591/10.

PEDRES

Torrent de Pareis

Jaume Rosselló

La pedra, desinhibeix el pas del temps, el desfà
lluïnt llisa la lluentor de fred del foc,
mils colors s'intueixen, mil formes, així i tot
cap es concreta, cap es ferma.
Sempre lliure, independent, com la imaginació.

La pedra, el seu viatge imperceptible
alhora estàtic, alhora d'una violència irreal,
sap gaudir del cim embolicada en núvols
o submergida en neu...
Els camins que rep, els camins que esborra
restaran nous, verges, salvatges.
Immensa, la pedra, es divideix inevitablement
i transforma la seva essència en mil i un bocins
sense perdre en cap moment el seu missatge.

He vist la pedra al fons del torrent
al lloc on el mar l'abraça,
acaronada per les ones fresques de cristall d'aigua.
I si la pedra ens parla?
Silenci, que la pedra ens parla.
Sabrem escoltar-la?... silenci.

GLOSÀRIUM XVII

Joan Barceló, *Fusteret*

Contra la humiliació:
moviment sobiranista.
Contra l'Estat unionista,
i cansats de tanta agressió,
creix amb força i il·lusió
un sentiment de nació
i dignitat catalanista.
Contra l'Estat centralista,
opressor i absolutista:
AUTODETERMINACIÓ.

Espanya Estat repressor
on hi manca democràcia,
hem de patir, per desgràcia,
la merda de plutocràcia
i la seva Constitució.
Els polítics xarlatans
demonstren incompetència
se pensen que els catalans
són com els "xes" de València.
Davant això: INDEPENDÈNCIA

CA'N
GUILLEM
ENTREPANSTAPESPIZZES

AV. BISBE CAMPINS, 1 PORRERES 971 647 495

Estanc Can Poo

Segells de goma. Tota casta d'impresos d'impremta.
Havans gravats per a festes.
Llibres de text. Revistes. Articles de papereria.
Juguetes. Perfumeria. Articles de regal

Avinguda Bisbe Campins, 12 • Porreres.
Tel. 971 16 66 36 - Fax: 971 64 70 24

LA PORRERENCA AGNÈS OLIVER MORA, DARRER FITXATGE DEL CLUB CICLISTA DE LLORET DE VISTALEGRE

La Campiona de les Illes Balears de duatló cross Agnès Oliver s'incorporarà a la secció de competició en triatló del Club Ciclista Lloret de Vistalegre la propera temporada després de l'acord signat per les dues parts. La senyor completa així una secció de triatló/duatló amb Rosa Bauzà, Albert Cano, Guillem Moreno, Pers Cars, Tomeu Barceló i ella mateixa. És tracte també del darrer fitxatge de la secció de competició de l'entitat.

Oliver arriba al club avalada per una excel·lent temporada a nivell de participació i de resultats. Victòria al I Triatló Piscina de Porreres, Duatló de Son Valls, III Duavins de Consell, destacant el Campionat de Balears de Duatló a la categoria F30. A més, l'atleta porrerenca també és una habitual a les curses populars i sense anar més lluny va finalitzar a la segona posició femenina absoluta a la I Cursa Sa Comuna, encara que les curses d'atle-



tisme els disputarà amb un altre club. L'entitat dona la benvinguda a Oliver que sens dubte formarà un duet espectacular amb Rosa Bauzà en categoria femenina.



II Mitja marató: tot un èxit de participació



XXX Pujada a Montsió: 160 atletes inscrits! La primera carrera de 4.700 m. El guanyador de la prova va ser Guillem Duran (CA Inca) que va recórrer la distància en 15,41 min i a un minut arribà el segon classificat Biel Forteza. La primera femina, Sebastiana Llabrés emprà 19,03 min.





La Sibilla acompanyada dels escolanets , dins la sacristia de la parròquia de Porreres. 25-12-1956. (Foto Vidal)

D'esquerra a dreta

Fila de darrera: Miquel Tomàs Veny - Guillem Puigserver - Bernat Castell.

Fila de davant: Jaume Servera - Antoni Barceló, *Pelut* - Miquel Grimalt *de Son Cattles* - Andreu Sarol -Tomneu Nebot (+) - Sebastià Alcina, *Cordellina* (escola major)- Guillem Barceló Mesquida, *Bovera (La Sibilla)* - Antoni Mesquida - Biel Barceló Garí, *Corró* - Miquel Barceló, *Figassoca* - Tomneu Fullana.